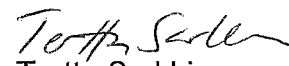

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Saapuvilla olleet jäsenet	Gröhn Marja-Leena	puheenjohtaja	
	Mutanen Pirkko	varapuheenjohtaja	
	Hakulinen Pauli	jäsen	
	Koppinen Kirsi	jäsen	
	Kosonen Juha	jäsen	
	Kuittinen Tero	jäsen	
	Kummunmäki Juhani	jäsen	
	Lavikainen Heli	varajäsen	
	Hartikainen Mikko	varajäsen	
Muut saapuvilla olleet	Tikka Tiina	valtuuston 1. vpj	
	Parkkinen Sanna	valtuuston 2. vpj	
	Mikkanen Hannele	kunnanjohtaja	
	Sarkkinen Terttu	hallintopäällikkö	
Poissa	Keronen Jari	jäsen	
	Kivivuori Marja-Leena	jäsen	
	Reijonen Eero	valtuuston pj.	
	Raninen Hannu	kunnankamreeri	

Allekirjoitukset

Marja-Leena Gröhn
puheenjohtaja

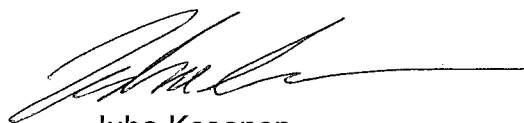

Terttu Sarkkinen
pöytäkirjanpitäjä

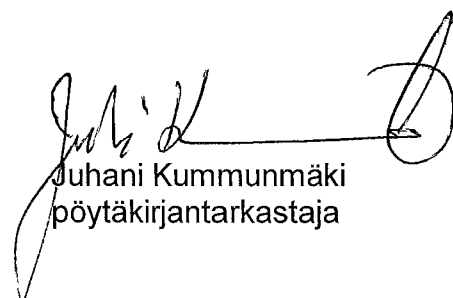
Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Tarkastusaika 25.8.2014

Juha Kosonen
pöytäkirjantarkastaja

Juhani Kummunmäki
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Tarkastettu pöytäkirja on nähtävillä kokousta seuraavana arkipäivänä kunnanvirastolla klo 10.00-14.00

Tarkastusmerkintä	Kunnanhallitus	Lautakunta	Muu
-------------------	----------------	------------	-----

Lausuntopyyntö kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta

422/03.00/2013

KH § 157

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi kuntalaki, joka korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Laissa otettaisiin huomioon kuntien toimintaympäristön ja kuntahallinnon rakenteiden sekä lainsäädännön muuttuminen. Lain rakennetta ja käsitteitä uudistettaisiin.

Yleisissä säännöksissä säädettäisiin lain tarkoituksesta, kunnan toiminta-ajatuksista, lain soveltamisalasta sekä keskeisistä määritelmistä. Kuntalain tarkoituksena olisi edistää kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista sekä kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

Laissa otettaisiin käyttöön uusi kunnan toiminnan käsite, joka sisältäisi juridisen kuntakonsernin lisäksi kuntien yhteistoiminnan, kunnan omistukseen perustuvan toiminnan sekä ostopalvelut. Kuntalakia sovellettaisiin kunnan talouden ja hallinnon järjestämiseen ja kunnan toimintaan, jollei lailla toisin säädetä. Konserninäkökulma otetaan laissa erityisesti huomioon johtamista ja taloutta koskevassa sääntelyssä.

Laissa säädettäisiin yleisellä tasolla kunnan toimialasta ja tehtävistä. Uusia säännöksiä ehdotetaan kunnan järjestämisvastuusta ja palvelujen tuottamisesta. Valtion ja kunnan suhdetta koskevissa säännöksissä uudistettaisiin valtion ja kuntien neuvottelumenettelyä. Neuvottelumenettely liitettäisiin osaksi uutta julkisen talouden ohjausjärjestelmää. Nykyisen peruspalveluohjelman ja -budjetin korvaisi kuntatalousohjelma, joka kattaisi kuntatalouden kokonaisuudessaan ja sisältäisi myös julkisen talouden suunnitelman edellyttämät yksilöidyt toimenpiteet kuntatalouden tasapainottamiseksi.

Laissa säädettäisiin kuntavaaleista ja valtuuston kokoonpanosta sekä tehtävistä. Valtuusto olisi edelleen asemaltaan kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin. Kunta voisi päättää valtuuston koosta siten, että laissa säädettäisiin ainoastaan valtuutettujen vähimmäismäärästä asukasluvultaan erilaisissa kunnissa. Kuntavaalien siirtyessä keväälle valtuuston toimikauden ehdotetaan alkavan kesäkuun alusta.

Laissa säädettäisiin kunnan asukkaiden äänioikeudesta, äänestysoikeudesta,

aloiteoikeudesta ja kansanäänestysaloiteoikeudesta. Säännöksiä kunnan käytettävissä olevista keinoista asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksien edistämiseksi täydennettäisiin. Lakiin koottaisiin vaikuttamistoimielimiä koskeva sääntely. Kunnalla olisi uusi velvollisuus asettaa nuorisovaltuusto sekä nykyistä sääntelyä vastaavasti vanhusneuvosto. Kunta voisi asettaa alueellisia toimielimiä, joiden kokoonpanosta ja tehtävistä säädettäisiin laissa. Lisäksi osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tuettaisiin säätämällä viestinnästä sekä tietojen saatavuudesta yleisessä tietoverkossa.

Kunnan toimielimiä, toimielinten kokoonpanoa sekä kunnan johtamista koskevat säännökset vastaisivat perusperiaatteiltaan nykyisiä säännöksiä. Kunnan toimielimiä ja johtamista koskevat säännökset jaettaisiin omiin lukuihinsa. Kunnan paikallisia toimielimiä valtuuston lisäksi olisivat kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Muutoin luottamushenkilöorganisaatio olisi valtuuston päätettävissä. Luottamushenkilöiden asemaa päätöksenteossa vahvistavina malleina laissa tuotaisiin esille valiokunta- ja puheenjohtajamallit. Valtuusto voisi myös päättää, että toimielinten puheenjohtajat toimivat päätoimisena tai osa-aikaisena luottamushenkilönä.

Kunnan johdon tehtäviä ja työnjakoa pyritään selkiyttämään. Laissa säädettäisiin kuntastrategiasta, jolla valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja jonka mukaisesti kuntaa johdetaan. Kunnanhallituksen tehtävistä säädettäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin. Kuntaa johtaisi kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja tai pormestari. Myös kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä säädettäisiin. Kunnan ja kunnanjohtajan välillä olisi tehtävä johdon työnjakoa selkiyttävä johtajasopimus.

Kunnan toiminnan kokonaisuohjauksen vahvistamiseksi lakiin ehdotetaan uusia säännöksiä omistajaohjauksesta sekä kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeista.

Luottamushenkilöiden toimintaedellytyksiä parannettaisiin laajentamalla oikeutta saada vapaata luottamustoimen hoitamista varten. Päätoimisella luottamushenkilöllä olisi oikeus virka- tai työvapaaseen sekä vuosiloma- ja muut vastaavat oikeudet. Luottamushenkilön tietojensaantioikeutta koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin. Luottamustoimeen valitseminen edellyttäisi aina henkilön suostumusta. Vaalikelpoisuussäännöksiä täydennettäisiin estämällä tilanteet, joissa henkilö toimisi päätöksenteon tai valvonnan kannalta kaksoisroolissa. Päätöksenteon riippumattomuutta ja läpinäkyvyyttä edistettäisiin myös säätämällä keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden uudesta velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan. Puoluerahoituksen läpinäkyvyyden edistämiseksi kuntien tulisi ilmoittaa tilinpäätöksessään valtuustoryhmille maksetun tuen ja puolueille tilitettyjen luottamushenkilöpalkkioiden määrä.

Kuntien yhteistoiminnan muotoina säädettäisiin kuntayhtymästä, yhteisestä toimielimestä, yhteisestä virasta ja sopimuksesta viranomastehtävän hoitamisesta. Kuntien luottamushenkilöiden asemaa yhteistoimintaa koskevassa päätöksenteossa pyritäisiin vahvistamaan säätämällä nykyistä yksityiskohtaisemmin yhteistoimintaorganisaatioiden toimielimistä ja yhteistoimintasopimusten sisällöstä. Säännökset kunnallisten liikelaitosten johtamisesta ja toimielimistä vastaisivat

voimassa olevaa lakia. Kunnallisten liikelaitosten talouteen ehdotetaan sovellettavaksi kunnan taloutta koskevia säännöksiä eräin poikkeuksin.

Lakiin sisältyisivät voimassa olevaa lakia vastaavat säännökset henkilöstöstä. Lain päätöksenteko- ja hallintomenettelyä koskevissa säännöksissä kunnan hallintosäännön merkitystä ja sisältöä ehdotetaan laajennettavaksi. Asian ottaminen ylemmän toimielimen käsiteltäväksi (otto-oikeus) rajattaisiin ainoastaan kunnanhallituksen käytettäväksi. Laissa mahdollistettaisiin sähköinen kokous ja sähköinen päätöksentekomenettely sekä kunnan ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa.

Kunnan toiminnan taloudellista kestävyyttä pyrittäisiin turvaamaan vahvistamalla alijäämän kattamisvelvollisuuden sitovuutta ja ulottamalla alijäämän kattamisvelvollisuus myös kuntayhtymiin. Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulisi kattaa enintään neljän vuoden määrä-ajassa. Jos alijäämää ei katettaisi määräajassa, kunta tai kuntayhtymä voisi joutua arviointimenettelyyn. Arviointimenettely vastaisi erityisen heikossa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä, jota koskevat säännökset kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetusta laista ehdotetaan siirrettäväksi osaksi kuntalain taloussääntelyä. Kuntayhtymien arviointimenettelyä koskevat säännökset olisivat kokonaan uusia. Muutoin kunnan taloutta koskevat säännökset vastaisivat pääosin voimassa olevaa lakia.

Hallinnon ja talouden tarkastusta koskevissa säännöksissä täydennettäisiin erityisesti tarkastuslautakuntaa koskevaa sääntelyä. Tarkastuslautakunnalla olisi arviointitehtäviä, tilintarkastukseen liittyviä ja muita valmistelutehtäviä. Tilintarkastusta koskevat säännökset vastaavat pääosiltaan voimassa olevaa lakia, mutta tilintarkastajana voisi jatkossa toimia vain tilintarkastusyhteisö.

Kuntalakiin sisältyisivät myös säännökset kunnan toiminnasta markkinoilla. Kunnan yhtiöittämisvelvollisuudesta, poikkeuksista yhtiöittämisvelvollisuudesta ja hinnoittelusta markkinoilla toimittaessa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti. Kunnan takauksia, kiinteistön luovutusta ja julkisen palvelun velvoitetta koskevat menettelysäännökset olisivat uusia. Niillä selkiytettäisiin erityisesti kansallisen sääntelyn suhdetta EU-sääntelyyn.

Oikaisuvaatimusta ja kunnallisvalitusta koskevissa säännöksissä tuotaisiin esille suhde yleislainsäädäntöön. Päätösten tiedoksiannossa kunnan jäsenille tulisi ottaa käyttöön pöytäkirjojen julkaiseminen yleisessä tietoverkossa. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutoksia kielilakiin, kuntarakennelakiin sekä eräisiin muihin lakeihin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Kunnan toimielimiä ja johtamista sekä luottamushenkilöitä koskevia uusia säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi osin vasta vuonna 2017 ensimmäisen lain voimaantulon jälkeen valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja arviointimenettelyä koskeviin säännöksiin ehdotetaan siirtymäsäännöksiä. Lisäksi lakiin sisältyisivät voimassa olevaa lakia vastaavat yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat siirtymäsäännökset.

Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä
- kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi. Lausunnoissa toivotaan käytettävän em. otsikointia tai erittelemään esitetyt huomiot luku- tai pykäläkohtaisesti. Lausunnot pyydetään toimittamaan myös word-tiedostona lausuntoyhteenvedon laatimista varten.

Lausuntoa antavien kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on luettavissa valtiovarainministeriön www-sivuilla osoitteessa www.kuntauudistus.fi.
(linkki:http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/name.jsp)

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan kuntalakiluonnoksesta seuraavaa:

Kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)

Pykälässä määriteltäisiin keskeiset laissa käytetyt käsitteet kuntakonserni ja kunnan tytäryhteisö sekä kunnan toiminta. Kuntakonsernin määrittely perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön. Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kuntakonserni määriteltäisiin edelleen kirjanpitolain konsernimääritelmän mukaisesti. Juridinen kuntakonserni sisältää kunnan oman organisaation, mukaan lukien kunnan liikelaitokset, sekä yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta.

Pykälässä määriteltäisiin myös kuntakonsernia laajempi uusi käsite "kunnan toiminta". Sen mukaan kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen (kunnalla vähemmistöosuus), sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Uuden lain mukaan esim. kuntayhtymät ja muut osakkuusyhteisöt kuuluvat kunnan toimintaan.

Kuntakonsernin määrittely on selkeä, tältä osin lakiesitykseen ei ole huomautettavaa.

Kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)

Pykälässä 7 säädettäisiin kunnan toimialasta ja tehtävistä. Pykälä vastaisi sisältönsä pääosin voimassa olevan kuntalain 2 §:n 1 ja 2 momenttia. Säännöksen mukaan kunnan tehtävät jaettaisiin lakisääteisiin, yleiseen toimialaan kuuluviin sekä toimeksiantotehtäviin. Lisäksi määriteltäisiin lakisääteinen yhteistoiminta, jolla tarkoitettaisiin sitä yhteistoimintaa, jossa kunnat järjestäisivät tehtäviä lain velvoittamina yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Pykälässä 8 säädettäisiin kunnan lakisääteisten tehtävien ja kuntien lakisääteiseen yhteistoimintaan kuuluvien tehtävien järjestämisvastuusta sekä tehtävien järjestämiseen liittyvästä rahoitusvastuusta. Säännökset olisivat kuntalaissa uusia. Pykälässä säädettäisiin siitä, millä taholla laissa määritelty järjestämisvastuu kulloinkin on. Kunta voisi järjestää lakisääteiset tehtävänsä itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämisvastuu on kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä. Toisella kunnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä 52 §:ssä ja mahdollisesti erityislainsäädännössä tarkoitettua vastuukuntaa, jossa järjestä-

misvastuuseen sisältyvistä tehtävistä päättäisi yhteinen toimielin.

Näin ollen uudessa laissa tuleva sote-uudistus on jo huomioitu. Lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämisvastuu on kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä. Edelleen järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä päättää palvelutasosta ja tuottamisesta. Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta täysimääräisesti, vaikka järjestämisvastuu on siirretty lakiin perustuen toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Pykälään 9sisältyisi kunnan lakisääteisten palvelujen tuottamista ja palvelujen hankkimista koskeva perussäännös. Säännös vastaisi osin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Tältä osin lakiesitykseen ei ole huomautettavaa.

Kuntatalousohjelmasta (12 §)

Pykälässä säädetään kuntatalousohjelmasta. Kuntatalousohjelma korvaa voimassa olevan peruspalveluohjelmamenettelyn, johon kuuluvat peruspalveluohjelma ja peruspalvelubudjetti. Kuntatalousohjelma on osa julkisen talouden ohjausjärjestelmää. Julkisen talouden suunnitelman tulee kattaa koko julkinen talous sisältäen kuntataloutta, valtiontaloutta, lakisääteisiä työeläkelaitoksia ja muita sosiaaliturvarahastoja koskevat osat. Osana julkisen talouden suunnitelmaa kuntasektoriille asetetaan omat tasapainotavoitteet.

Kuntatalousohjelma tuo laajemman näkökulman julkisen talouden tarkastelulle ja on kattavampi kuin nykyinen peruspalveluohjelma.

Kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)

Pykälässä säädettäisiin kuntavaaleista. Kunnallisvaalien nimi ehdotetaan muutettavaksi kuntavaaleiksi. Nimitys on käytössä jo vakiintunut. Lisäksi ehdotetaan, että kuntavaalit toimitettaisiin huhtikuussa ja valtuuston toimikausi alkaisi kesäkuussa. Vaalien ajankohdan muutos mahdollistaisi uuden valtuuston osallistumisen seuraavan vuoden talousarvion ja talousuunnitelman valmisteluprosessiin ja uusi valtuusto tekisi niitä koskevat päätökset. Edellyttää vaalilain muutosta.

Esitetty muutos on toiminnallisesti mahdollinen ja siirtymäsäännöksillä määritettäisiin nykyisten valtuutettujen toimikausi pidemmäksi ja ehdotuksen mukaan seuraavat kuntavaalit järjestettäisiin vuonna 2017.

Valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)

Pykälässä säädettäisiin siitä, miten valtuutettujen lukumäärästä päätetään. Pykälä vastaisi osittain voimassa olevan kuntalakia, mutta sääntelyyn esitetään olennaisia muutoksia. Eri kokoisten kuntien valtuutettujen lukumäärä ei enää määräytyisi suoraan laista, vaan siitä päättäisi valtuusto laissa asetetuissa rajoissa.

Sääntely jättäisi kunnille harkintavaltaa valtuuston koon suhteen. Liperin kunnalla ei ole lakiehdotukseen tältä osin huomautettavaa. Kunnan valtuusto voisi harkintansa mukaan tehdä päätöksen valtuutettujen lukumäärän säilyttämisestä nykyisellään tai myös muusta vähimmäismäärän ylittävästä vaihtoehdosta.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);

Lukuun koottaisiin voimassa olevan kuntalain tapaan ne säännökset, joita demokratian ja kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen edellyttäisi. Luvun lähtökohtana olisivat asukkaiden oikeudet ja kuntalaisten yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien parantaminen.

Uuden lain pykälässä 22 korostettaisiin asukkaiden oikeutta monipuolisiin osallistumismahdollisuuksiin. Oikeudet koskisivat kaikkia kunnan asukkaita ja niiden toteuttaminen käytännössä tapahtuisi koko kunnan organisaatiossa. Valtuuston tehtävänä olisi vastata osallistumismahdollisuuksien kokonaisuudesta .

Pykälät 26-28 edellyttävät, että kunnanhallituksen olisi asetettava nuorisovaltuusto ja vanhusneuvosto sekä kunnanhallitus voisi asettaa vammaisneuvoston.

Nuorten, vanhusten ja vammaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kirjaaminen lakiin on kannatettavaa, mutta sen tulisi olla suositus - ei velvoite. Tärkeämpää olisi velvoittaa kuntia perustamaan laaja-alainen hyvinvointitoimikunta, jossa mukana olisivat lasten, nuorten, vanhusten, vammaisten ja työikäisten edustajat. Näin mitään kuntalaisryhmää ei rajattaisi pois. Muilta osin Liperin kunnalla ei ole huomauttamista lakiluonnoksen 5 lukuun.

Kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)

Toimielinorganisaation osalta lakiluonnos on mahdollistava eli valtuusto voi päättää otetaanko jokin mainituista malleista (valiokunta-, puheenjohtaja- ja tilaaja-tuottaja -malli) kunnassa käyttöön. Kuntien organisaatiot voivat siten jatkossakin vaihdella paikalliseen harkintaan perustuen.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja hoitaa kunnanhallituksen alaisena kunnanhallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuusto voi päättää kunnanjohtaja tai pormestari mallista.

Liian yksityiskohtainen sääntely ei ole tarpeen. Valtuustolla tulee edelleen olla oikeus päättää, toimivatko valtuustonpuheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä lautakuntien ja valiokuntien puheenjohtajat päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä. Kuntakoko ja olosuhteet vaihtelevat ja paikallinen harkintamahdollisuus tulee

kirjata.

Alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)

Alueellisten toimielinten asettaminen olisi lakiluonnoksen mukaan edelleen valtuuston harkinnassa. Valtuuston harkinnassa olisi myös, otetaanko toimielimiä käyttöön koko kunnan alueella vai osassa kuntaa. Hallintosäännössä määriteltäisiin tarkemmin asia kokonaisuudet, joita koskevaan valmisteluun alueelliselle toimielimelle tulee järjestää mahdollisuus osallistua ja joihin alueelliselle toimielimelle tulee varata vaikuttamismahdollisuudet.

Tämä paikalliseen harkintaan perustuva toimintamalli on kannatettava.

Kuntastrategiasta (39 §)

Pykälässä säädettäisiin lakisääteisestä kuntastrategiasta, joka olisi valtuuston merkittävin ohjausväline kunnan johtamisessa. Valtuusto päättäisi kuntastrategiassa kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Voimassa olevassa kuntalaissa ei ole vastaavaa säännöstä, vaan kuntien suunnitteluvelvoitteista on taloussuunnittelua lukuun ottamatta tähän saakka säädetty pääosin erityislainsäädännössä. Lähes jokaisessa kunnassa laaditaan nykyisin kuntastrategia.

Pakollista kuntastrategiaa koskevan pykälän tavoitteena on vahvistaa kunnan toiminnan ohjaamista kokonaisuutena sekä liittää kunnan strateginen suunnittelu ja taloussuunnittelu nykyistä tiukemmin yhteen. Kuntastrategiassa tulisi nykyistä käytäntöä selvemmin ottaa huomioon kunnan taloudelliset realiteetit ja kehitysnäkymät ja kuntastrategian tulisi ohjata kunnan taloussuunnittelua. Kuntastrategia antaisi myös mahdollisuuden luopua erillisistä valtuuston hyväksymistä strategioista kuten palvelustrategiasta, omistajapolitiikkaa koskevasta strategiasta, henkilöstöstrategiasta ja elinkeinostrategiasta sekä lukuisista muista osin sektori-kohtaisista suunnitelmista, joilla kunnan palvelutuotantoa on tähän saakka kunnissa ohjattu.

Kuntastrategian ei tule olla oikeudellisesti sitova tai valituskelpoinen asiakirja. Lakiluonnoksen 111 §:ssä säädetään kuntastrategian kytkeytymisestä talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

Kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)

Pykälässä 40 säädettäisiin kunnanhallituksen tehtävistä nykyistä yksityiskohtaisemmin. Pykäläluonnoksen mukaan kunnanhallitus mm. edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikan toteuttamisesta. Myös omistajaohjaus on kirjattu kunnanhallituksen tehtäviin. Omistajaohjauksesta säädetään tarkemmin lakiluonnoksen 47 §:ssä. Kunnanhallituksen tehtävien sääntely vastaisi kuitenkin asiasisällöltään pääosin voimassa olevan kuntalain 23 §:ää.

Pykälä 41 olisi kuntalaissa uusi. Pykälässä säädettäisiin kunnanhallituksen puheenjohtajan asemasta ja tehtävistä. Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät

ovat käytännössä lisääntyneet ja paine tehtävän päätoimiseen tai vähintään osa-aikaiseen hoitamiseen ja siten myös tehtävien määrittelyyn lain tasolla on kasvanut. Pykälän mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Koska puheenjohtajan tehtävät vaihtelevat kunnan olosuhteista ja organisaatiosta riippuen, valtuusto määräisi hallintosäännössä kunnanhallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä.

Uusi kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtäviä koskeva pykälä vastaa nykytilaa, tarkempi määrittely tapahtuisi hallintosäännössä.

Johtajasopimuksesta (43 §)

Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin kunnan ja kunnanjohtajan välisestä johtajasopimuksesta. Johtajasopimuksen kirjaaminen lakiin on perusteltua ja selkiinnyttää jo olemassa olevaa käytäntöä. Johtajasopimukseen on hyvä kirjata myös kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan työnjako.

Omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)

Pykälä 47 olisi uusi ja sen tarkoituksena on ohjata kuntia käyttämään omistajaohjauksellisia keinoja. Omistajaohjaus tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla kunta omistajana ja jäsenenä vaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimien tavoitteena on, että ohjauksen kohteena oleva yhteisö toimii omistajansa tahdon ja tavoitteiden mukaisesti.

Omistajaohjausta ovat mm. kaikki ne toimenpiteet, jotka liittyvät perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin sekä erilaisiin muihin sopimuksiin kuten osakassopimuksiin. Omistajaohjausta ovat myös henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön liittyvät toimet.

Pykälä 48 olisi kuntalaissa uusi. Siinä säädettäisiin kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta sekä konserniohjeista. Pykälän 1 momentin mukaan omistajaohjauksella tulee huolehtia siitä, että kunnan tytäryhteisön hallituksen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Yhteisön hallituksen tulee ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan huomioon yhteisön asema osana kuntakonsernia.

Pykälä 49 vastaisi voimassa olevan kuntalain 25 a §:ää. Pykälän 1 momentissa määritellään konserninjohtoon kokoonpano. Kunnan konsernijohtoon kuuluisivat voimassa olevaa lakia vastaavasti kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Valtuusto päättäisi yksityiskohtaisemmin hallintosäännöllä konserninjohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Pykälän 2 momentin mukaan konsernijohto toteuttaa omistajaohjauksen käytännön toimia sekä konsernivalvontaa konserniyhteisöissä.

Lakiluonnokseen kirjattu omistajaohjauksen ja konserninäkökulman vahvistaminen on perusteltua ja kannatettavaa.

Kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)

Luvussa kuntien yhteistoimintaa koskevia säännöksiä on voimassa olevaan lakiin verrattuna täydennetty ja täsmennetty.

Pykälään 50 sisältyy yleissäännös, jonka mukaan kunta voisi hoitaa sekä yleiseen toimialaan kuuluvia että sille laissa säädettyjä tehtäviä yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa. Tehtäviä voisi nykyiseen tapaan siirtää yhteistoiminnassa hoidettaviksi aina, kun se olisi tarkoituksenmukaista ja käytännössä mahdollista. Kunnan asema kansalaisten itsehallinnon perusyhteisönä edellyttää kuitenkin, että kunta säilyttää pääosan yleisen toimialan piiriin kuuluvista tehtävistä itsellään ja toimintakykynsä sellaisena, että se voi niistä selviytyä. Kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta säädetään 7 §:n mukaisesti erikseen.

Pykälässä 51 säädettäisiin kuntien yhteistoiminnan ja julkisista hankinnoista annetun lain välisestä suhteesta. Säännöksellä ei muutettaisi julkisista hankinnoista annetun lain soveltamisalaa, vaan selkiytettäisiin sitä kunnallisten toimijoiden osalta. Ehdotuksen mukaan hankintalainsäädäntöä ei sovellettaisi tilanteisiin, joissa kunta tai kuntayhtymä sopii järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Pykälä 52 vastaisi asiallisesti pääosin voimassa olevan lain 77 §:ää. Pykälän 1 momentissa todettaisiin pääsääntö, jonka mukaan yksi kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaisi tehtävän hoitamisesta. Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsuttaisiin vastuukunnaksi. Yhteinen toimielin on vastuukunnan valtuuston ja kunnanhallituksen alainen toimielin ja sen alaisena toimiva organisaatio on osa vastuukunnan organisaatiota.

Pykälässä 53 säädettäisiin yhteistä toimielintä koskevan sopimuksen vähimmäisisällöstä. Säännökset olisivat kuntalaissa uusia.

Pykälässä 54 esitetään täydennettäväksi lakia voimassa olevan lain 76 §:n perusteella muotoutuneita kuntien käytäntöjä vastaavaksi. Yhteinen virka tarkoittaa järjestelyä, jossa viranhaltijan velvollisuutena on hoitaa virkatehtäviä kahdessa tai useammassa kunnassa tai kuntayhtymässä.

Pykälässä 55 täydennettäisiin ja täsmennettäisiin voimassa olevaa lakia, jonka mukaan kunnat ja kuntayhtymät voisivat sopia, että niille laissa säädetty tehtävä annetaan virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi.

Yhtymävaltuustoa koskeva pykälä 60 olisi kuntalaissa uusi. Yhtymävaltuusto on yleisin kuntayhtymissä käytetty päätöksenteon organisointimalli, vaikka sitä ei ole nimenomaisesti mainittu voimassa olevassa laissa kuntayhtymän toimielimenä. Yhtymävaltuuston tehtävät määräytyvät kunnan valtuustoa koskevien säännösten mukaisesti. Koska tehtävät määräytyvät suoraan kuntalain säännösten perusteella, kuntayhtymän perussopimuksessa ei voida määrätä yhtymävaltuuston tehtävistä aivan vastaavalla tavalla kuin yhtymäkokouksen tehtävistä. Hallin-

non järjestäminen on siten sellaisessa kuntayhtymässä, jossa yhtymävaltuusto käyttää ylintä päätösvaltaa, sidotumpaa kuin yhtymäkokoukseen perustuvassa kuntayhtymämallissa. Yhtymävaltuusto eroaa yhtymäkokouksesta toiminnallisesti erityisesti siinä, että yhtymäkokoukseen edustaja valitaan aina erikseen kutakin kokousta varten, kun taas yhtymävaltuutetut valitaan kuntavaalikaudeksi.

Pykälä 61 olisi uusi ja sillä täsmennettäisiin yhtymäkokousta koskevaa sääntelyä. Pykälässä säädettäisiin yhtymäkokouksen koollekutsumisesta, yhtymäkokousedustajasta, yhtymäkokouksen tehtävistä sekä yhtymäkokouksen julkisuudesta ja yhtymäkokousedustajan esteellisyydestä. Yhtymäkokousedustaja tulisi nimetä erikseen kuhunkin yhtymäkokoukseen. Edustajaa ei siis olisi enää mahdollista nimetä esimerkiksi valtuustokaudeksi. Säännöksen tarkoituksena on, että osakeyhtiöiden yhtiökokousten tapaan kunnanhallitus ottaa kantaa yhtymäkokouksissa käsiteltäviin asioihin ja ohjeistaa yhtymäkokousedustajan kutakin kokousta varten erikseen.

Pykälä 62 olisi kuntalaissa uusi. Siinä täsmennettäisiin yhden toimielimen kuntayhtymän hallintomallia sekä päätösvalan jakautumista kuntayhtymän toimielimen ja jäsenkuntien välillä. Koska viimesijainen päätösvalta ei yhden toimielimen kuntayhtymässä ole kuntayhtymän omilla toimielimillä, mallia ei voisi käyttää lakisääteisessä yhteistoiminnassa, jossa 8 §:n mukainen järjestämisvastuu ja siten myös päätösvalta järjestämisvastuuseen liittyen aina siirtyy kunnalta kuntayhtymälle tai vastuukunnalle. Esitetty rajausta yhden toimielimen kuntayhtymän käyttöalaan on uusi.

Pykälässä 63 säädettäisiin jäsenkunnan oikeudesta erota kuntayhtymästä ja eroamisen ajankohdasta. Lakisääteiseen yhteistoimintaan perustuvasta yhteistoiminnasta eroaminen ei ole mahdollista, jos yhteistoimintaan kuuluvista jäsenkunnista on säädetty tai lain nojalla päätetty.

Kuntayhtymää koskevat säännökset olisivat lakiluonnoksessa pääosin ennallaan; pykälät 60-63 ovat uusia ja täsmentävät toimintaa. Lisäykset ja täsmennykset ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)

Perusteiltaan vaalikelpoisuussäntely kunnanhallitukseen vastaisi nykyisen lain 35 §:n sääntelyä. Joiltakin osin sääntelyä esitetään kuitenkin tiukennettavaksi. Lähtökohtana olisi edelleen, että kunnanhallitukseen vaalikelpoisen pitäisi olla vaalikelpoinen myös valtuustoon.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ei olisi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö. Nykyisen lain rajoitukset koskevat vain keskushallinnossa kunnanhallituksen alaisena työskenteleviä. Viittaus ”keskushallinnon” henkilöstö esitetään poistettavaksi, koska se on ollut tulkinnanvarainen ja lähtökohtana voidaan pitää, ettei kukaan organisatorisesti kunnanhallituksen alaisena työskentelevä henkilö voi olla sa-

maan aikaan kunnanhallituksen jäsenenä.

Ehdotuksen mukaan myös kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö ei olisi vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Tästä säädettäisiin 2 kohdassa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan sääntely liittyy konsernijohtamiseen. Lähtökohtana olisi, että henkilö ei voisi olla samaan aikaan kunnan konsernijohtoon kuuluvassa kunnanhallituksessa ja konserniyhtiön hallituksessa. Konsernijohto vastaisi kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtamisen näkökulmasta ei olisi asianmukaista, että sama henkilö olisi vastuullinen sekä konsernijohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi.

Nykyisen lain mukaan enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä. Yleisesti ongelmallisena ja kunnanhallituksen toimintakykyä heikentävänä on pidetty kunnan ja kuntakonsernin palveluksessa olevien asemaa kunnanhallituksessa. Tämän vuoksi henkilöstöä koskevaa rajoitusta laajennettaisiin niin, ettei kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö olisi myöskään vaalikelpoinen kunnanhallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi.

Muutokset vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen (ja muihin toimielimiin) tulisivat voimaan siirtymäajan puitteissa ja niitä sovellettaisiin vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen ehdotetaan pidettäväksi entisen kuntalain mukaisena. Muutoin ehdotuksia voidaan pitää perusteltuna.

Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)

Sääntely on kuntalaissa uutta. Pykälässä 81 säädettäisiin päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön oikeudesta saada vapaata työstään päätoimisen tai osa-aikaisen luottamustoimen hoitamista varten, oikeudesta keskeyttää virka- tai työvapaa, palkasta sekä muista päätoimisen ja osa-aikaisen luottamustoimen hoitamiseen liittyvistä oikeuksista.

Pykälän 82 sisältö vastaisi asiallisesti pääosin voimassa olevan lain 32 b §:ää ja koskisi luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään kunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten. Luottamushenkilö saisi aiempaa vahvemman oikeuden saada vapaata työstään, koska työnantaja voisi kieltäytyä myöntämästä vapaata vain siinä tilanteessa, että työnantaja ei ole saanut tietoa kokouksesta ja tarvittavasta vapaasta 14 päivää ennen kokouspäivää ja että työnantajalla tämän lisäksi on kieltäytymiselleen työhön liittyvä painava syy.

Muutokset tulisivat voimaan siirtymäajan puitteissa ja niitä sovellettaisiin vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Liperin kunnalla ei ole huomauttamista tältä osin lakiluonnokseen.

Sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)

Pykälässä säädettäisiin sidonnaisuuksien ilmoittamisen sisällöstä ja menettelyta-voista. Sidonnaisuusilmoitus tehtäisiin tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ja saattaa ilmoituksen valtuustolle tiedoksi. Kunnassa on pidettävä sidonnaisuuk-sista julkista rekisteriä tietoverkossa.

Liperin kunnalla ei ole huomauttamista tältä osin lakiluonnokseen.

Kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)

Järjestelmän läpinäkyvyyttä lisättäisiin siten, että kunnan perimien luottamushen-kilömaksujen määrä olisi ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä eli lähinnä sen lii-tetiedoissa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto tulee antamaan suosituksen siitä, millä tavoin ilmoittaminen tapahtuu.

Liperin kunnalla ei ole huomauttamista tältä osin lakiluonnokseen.

Otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

Pykälässä säädettäisiin niin kutsutusta otto-oikeudesta, jolla nykyisestä laista poiketen voitaisiin asia ottaa vain kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Otto-oikeutta koskevat päätökset ovat melko harvinaisia, joten laki ei tältä osin li-säisi kohtuuttomasti kunnanhallituksen tehtäviä. Muutoksena asia on kuitenkin merkittävä.

Toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §)

Pykälässä ehdotetaan mahdollistettavaksi perinteisen kokouspaikalla pidettävän toimielimen kokouksen rinnalle uusina päätöksentekomuotoina sähköinen ko-kous ja sähköinen päätöksentekomenettely ennen kokousta.

Sähköisessä kokouksessa ja sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kunnan tulee huolehtia tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisen saatavissa. Tietoturvallisuuden huomioimisessa kunnan olisi kiinni-tettävä huomiota salassa pidettävien tietojen käsittelyyn.

Sähköistä kokousta ja sähköistä päätöksentekomenettelyä koskevat lakiluonnok-sen pykälät ovat mahdollistavia ja asiassa eteneminen olisi edelleen paikallises-sa harkinnassa. Tietojärjestelmät ja tietotekniset valmiudet tähän ovat kehitty-mässä ja menettelyn voi kuntakohtaiseen harkintaan perustuen ottaa käyttöön siinä aikataulussa kuin se on tietoteknisesti mahdollista. Valtuuston kokoukset on rajattu 101 §:n soveltamisen ulkopuolelle, mikä on kannatettavaa.

Kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

Pykälässä 109 luovuttaisiin kunnan ilmoitusten osalta julkisia kuulutuksia koskevan lainsäädännön noudattamisesta. Tästä huolimatta ilmoituksia julkaistessaan kunnan olisi huomioitava, että erityislainsäädännössä on vielä velvoitteita julkisten kuulutusten ilmoitustaulun käyttöön, jonka osalta kyseistä lainsäädäntöä on noudatettava.

Pykälän 109 1 momentissa säädettäisiin, että kunnan ilmoitukset julkaistaisiin yleisessä tietoverkossa sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla. Pykälässä mainittuina muina tapoina voitaisiin edelleen pitää esimerkiksi ilmoitusten julkaisemista kunnan valitsemissa ilmoituslehdissä.

Pykälässä 141 säädettäisiin voimassa olevan lain 63 §:ssä ja 95 §:n 2 momentissa säädetyn pöytäkirjan nähtävänä pitämisen korvaavasta tiedoksiantomenetelmästä yleisessä tietoverkossa.

Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan sekä kuntayhtymän pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

Kunnan ja kuntayhtymän muun kuin 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kunnan jäsenen ja 138 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asioissa, joihin sisältyy salassa pidettäviä tietoja, kunnan jäsenen oikaisuvaatimus- ja muutoksenhaku-aika alkaa seitsemän päivän kuluttua siitä, kun toimieliimen pöytäkirja on allekirjoittamisen jälkeen tarkastettu ja muu päätöspöytäkirja allekirjoitettu.

Liperin kunnalla ei ole huomauttamista lakiluonnokseen tältä osin.

Alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)

Ehdotetut talousarviota ja -suunnitelmaa koskevat säännökset vastaavat pitkälle nykyistä sääntelyä, mutta siihen on otettu mukaan kuntakonsernia ja kunnallista liikelaitosta koskevat täydennykset sekä kuntastrategian yhteys taloussuunnittelussa. Ehdotuksen mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen

kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa.

Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmää ei siten enää vaadita.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)

Pykälässä 119 ehdotetaan säädettäväksi erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä.

1 momentin mukaan Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 119 pykälän 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

2 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kat-
tanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 111 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa eli enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän laskemisessa käytetään peruskunnan, ei kuntakonsernin taloustietoja.

Pykälän 3 momentissa on kerrottu niistä talousluvuista, joissa huomioidaan myös kuntakonserni:

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää,

- jos asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai

- Kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;

2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3) asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräiseen lainamäärään vähintään 50 prosentilla; sekä

4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä olevien tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista.

Pykälässä 120 säädettäisiin erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä vastaavasta menettelystä kuntayhtymässä. Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä. Pykälä liittyy eh-

dotettuun 111 §:n 6 momenttiin, jonka mukaan myös kuntayhtymällä olisi jatkossa nykyisestä poiketen kuntien tavoin velvollisuus kattaa taseeseensa kertynyt alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kuntayhtymissä arviointimenettely poikkeaisi kunnissa noudatetusta arviointimenettelystä. Pykäläehdotuksen 1 momentin mukaan kuntayhtymän arviointimenettelyn käynnistämistä arvioitaisiin yksinomaan taseeseen kertyneen alijäämän perusteella.

Tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)

Pykälä sisältää tarkastuslautakunnan kokoonpanoa ja tehtäviä koskevat säännökset. Pykälän nojalla valtuusto asettaisi voimassa olevan kuntalain mukaisesti tarkastuslautakunnan, joka huolehtisi kunnan hallinnon ja talouden tarkastamisen ja arvioinnin järjestämisestä ja muista sille säädetyistä tehtävistä. Lautakunnan tehtävä kohdistuisi valtuuston toimikautta vastaaviin vuosiin.

Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulisi olla valtuutettuja. Hallintosäännössä voitaisiin 31 §:n 1 momentin nojalla lisäksi määrätä, että lautakuntaan voidaan valita vain valtuutettuja ja varavaltuutettuja.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä olisi kunnanhallituksen sijasta valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuksen järjestämisestä koskeviin tehtäviin sisältyisi muun muassa tilintarkastajan valintaa koskevan tarjouskilpailun järjestäminen ja ehdotuksen teko valtuustolle sekä tilintarkastussopimuksen noudattamisen valvonta. Tarkastuslautakunta tekisi myös valtuustolle ehdotuksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille ottaen huomioon tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa antamat lausunnot.

Pykälän 5 momentin mukaan hallituksen tulisi antaa valtuustolle lausunto niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai päättää ryhtyä arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen johdosta.

Pykälän 2 momentin 5-6 kohdissa säädettäisiin tarkastuslautakunnan muista valmistelutehtävistä, joita olisivat sidonnaisuusilmoitusten valvonta ja valmistelu valtuustolle sekä esitykset tarkastuslautakunnan tehtäviä koskevasta johtosäännöstä ja talousarviosta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä olisi 85 §:ssä mainittujen sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonta sekä ilmoitusten käsittely ja vienti valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan tehtäviä koskevaa johtosääntöä ja talousarviosta koskevat esitykset valtuustolle tehtäisiin kunnanhallituksen kautta, koska asiat liittyvät kunnan yleiseen hallintoon ja edellyttävät hallituksen koordinoitua.

Liperin kunnalla ei tältä osin ole huomauttamista lakiluonnokseen.

Tilintarkastuksesta (123 §)

Ehdotuksen mukaan valtuusto valitsisi hallinnon ja talouden tarkastamista varten

yhden tilintarkastusyhteisön enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tilintarkastajaksi ei voitaisi enää valita luonnollista henkilöä. Valittava tilintarkastusyhteisön tulisi olla juhkishallinnon ja talouden tilintarkastajalautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö).

Tilintarkastuspalveluita koskevan sopimuksen irtisanomisessa ja purkamisessa noudatettaisiin ehdotuksen mukaan tavanomaisia sopimusoikeudellisia periaatteita ja menettelytapoja. Voimassa olevan lain mukaan valtuusto voi erottaa tilintarkastajan toimestaan kesken toimikauden ja tilintarkastaja voi erota toimestaan kesken toimikauden ilmoittamalla siitä valtuustolle.

Kunnan tytäryhteisön yhdeksi tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Liperin kunnalla ei tältä osin ole huomauttamista lakiluonnokseen.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)

Säännöksellä turvattaisiin nykyisen lain tapaan tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien muita luottamushenkilöitä laajempi tietojensaantioikeus. Oikeus ulottuisi myös sellaisiin salassa pidettäviin tietoihin, jotka ovat tarpeen arviointi- ja tarkastustehtävän suorittamiseksi. Pykälässä säänneltäisiin erikseen tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tietojensaantioikeudesta.

Pykälän mukaan tietojensaantioikeus olisi tarkastuslautakunnalla toimielimenä ja yksittäisellä tilintarkastajalla. Lautakunnan tietojensaantioikeutta tulisi käyttää lautakunnan tekemän päätöksen perusteella. Tarkastuslautakunnan jäsen ja tilintarkastaja toimivat virkavastuulla ja heillä on velvollisuus pitää salassa ne tiedot, jotka he säännöksen nojalla ovat saaneet.

Liperin kunnalla ei tältä osin ole huomauttamista lakiluonnokseen.

Kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku)

Pykälässä 130 ehdotetaan säädettäväksi, millä edellytyksillä kunta voi myöntää lainaa, takauksia tai muita vakuuksia toisen velasta tai muusta sitoumuksesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saisi vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei voisi myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos niihin sisältyisi merkittäviä taloudellisia riskejä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakon-serniin tai se on kokonaan

kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä omistuksessa ja määräysvallassa. Momentissa rajattaisiin siis kuntien mahdollisuutta myöntää takauksia esimerkiksi yksityisille yrityksille sekä sellaisille kilpailutilanteessa markkinoilla toimiville yhteisöille, jotka eivät kuulu kuntakonserniin.

Sellaista toimintaa, joka ei lähtökohtaisesti tapahdu kilpailutilanteessa markkinoilla (puhtaasti ei-taloudellista toimintaa tai taloudellista toimintaa, joka ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla) voitaisiin momentin mukaan edelleen taata. Tällaisia tilanteita voisivat olla esimerkiksi niin kutsutun luonnollisten monopolien tilanteet, kuten esimerkiksi kuntien alueella sijaitsevien vesiosuuskuntien toiminta. Pykälässä 131 ehdotetaan säädettäväksi kunnan omistaman kiinteistön luovutuksessa ja vuokralle antamisessa noudatettavista menettelytavoista. Menettelytapoja noudattamalla voidaan varmistua, että kiinteistön luovutus ja vuokraus ovat markkinaehtoisia eikä niihin sisälly kiellettyä valtiontukea. Menettelyn tavoitteena on turvata tasapuoliset kilpailun edellytykset eri toimijoiden välillä

Pykälässä 132 kuvattaisiin, miten julkisen palvelun velvoite voidaan antaa. Kunta voi antaa määräaikaisen julkisen palvelun veloitteen kunnan asukkaiden hyvinvoinnin kannalta tarpeellisten palvelujen turvaamiseksi kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle palveluntuottajalle, jos markkinoiden toiminta on puutteellista. Kunnan olisi selvitettävä, onko markkinoilla toimittajia, jotka voisivat tarjota kyseistä palvelua kunnan asukkaille, ja toisaalta, täyttäisikö tämä palvelutarjonta kunnan perustellusti asettamia välttämättömiä kriteerejä kuten kohtuuhintaisuus, riittävyys tai saavutettavuus. Julkisen palvelun velvoite on annettava kirjallisesti ja siinä tulee määritellä palvelun tuottamiseen ja korvauksen määräytymiseen liittyvät keskeiset ehdot. Palveluntuottaja on valittava avoimessa ja syrjimättömässä menettelyssä. Jos julkisen palvelun velvoite täyttää julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyn hankintasopimuksen tai käyttöoikeussopimuksen määritelmän, palveluntuottajan valinnassa on noudatettava julkisista hankinnoista annetun lain mukaista menettelyä.

Ehdotetut tarkennukset kuntalain 15 lukuun ovat kannatettavia. Liperin kunnalla ei tältä osin ole huomauttamista lakiluonnokseen.

Lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Uusi kuntalaki tulee voimaan 1.1.2015 ja se kumoaa 1995 annetun lain siihen myöhemmin tehtyinen muutoksineen, siirtymäsäännöksistä johtuen osittain vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien.

Lakia

- 26 §:ää nuorisovaltuustosta,
- 6 lukua toimielimistä,
- 7 lukua kunnan johtamisesta ja kunnanhallituksesta,
- 74 §:ää vaalikelpoisuudesta kunnanhallitukseen,
- 75 §:ää vaalikelpoisuudesta muihin toimieliimiin,
- 81 §:ää päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemasta,
- 82 §:ää luottamushenkilön oikeudesta saada vapaata työstään luottamustoimen hoitamista varten,
- 85 §:ää sidonnaisuuksien ilmoittamisesta,
- 109 §:ää kunnan ilmoituksista,

- 110 §:ää tietojen saatavuudesta yleisessä tietoverkossa sekä
 - 141 §:ää päätöksen tiedoksiannosta kunnan jäsenelle
- sovelletaan vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Tätä ennen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita kuntalain säännöksiä.

Lain 111 §:n 3 momentissa säädettyä velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Alijäämän tulee olla katettu viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä, jos kunnan taseeseen kertynyt alijäämä on tilikauden 2015 tilinpäätöksessä yli 500 euroa asukasta kohden.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevan 119 §:n 1 ja 3-5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran tilikaute-
na 2017 ja 2 momenttia ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Liperin kunnalla ei ole huomautettavaa lakiluonnoksen rakenteesta eikä siirtymäsäännöksistä.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote: valtiovarainministerio@vm.fi
Tiedoksi:
Täytäntöönpano:
Lisätietoja:

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Liperissä 26.8.2014

Terttu Sarkkinen, hallintopäällikkö

Viranomaisen

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Oikaisuvaatimus / Kunnallisvalitus

Muutoksen-
hakukielto ja
sen perusteet

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain (365/1995) 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.